

**Tussenstand plan van
aanpak budgetproblematiek
gemeente Oude IJsselstreek
2016**

Bevindingen Laborijn

Inleiding

In 2016 heeft Laborijn voor de gemeente Oude IJsselstreek het 'plan van aanpak budgetproblematiek Laborijn 2016' opgesteld. De aanleiding was de verwachting dat het BUIG-budget dat door het ministerie van SZW beschikbaar wordt gesteld, onvoldoende zou zijn om de uitkeringen te betalen. In het plan staan maatregelen om te komen tot een beperking van de overschrijding van het BUIG-budget.

Laborijn heeft de (tussentijdse) effecten van de ingezette acties bekeken en besproken. Deze memo bevat de weergave van onze bevindingen.

1. Tussenstand ingestelde acties

In dit onderdeel benoemen wij onze bevindingen ten aanzien van de geformuleerde ambities en de daarvoor ingezette acties. U kunt deze bevindingen zien als een tussenstand van de inmiddels gerealiseerde resultaten.

1.1 Ambities Instroombeperking

De volgende acties zijn ingezet om de instroom in de uitkering te beperken:

A. Dienstverleningsconcept laatste fase WW-uitkering

Het dienstverleningsconcept is een initiatief van UWV Werkbedrijf dat als doel heeft de doorstroom vanuit een WW-uitkering naar een bijstandsuitkering te beperken. In de praktijk voert vooral Laborijn deze extra dienstverlening uit. Dit gebeurt in de laatste fase van de WW-uitkering, als de inwoner nog valt onder de verantwoordelijkheid van UWV Werkbedrijf. Concreet betekent dit dat wij, in afstemming met UWV Werkbedrijf, bekijken hoe we via aanvullende activiteiten meer inwoners kunnen laten uitstromen in de laatste drie maanden van hun WW-uitkering.

Na afloop van een WW-uitkering stroomt een gedeelte (landelijk gemiddeld 6%) van de uitkeringsgerechtigden door naar een bijstandsuitkering.¹ Deze groep heeft in de WW-periode geen nieuw werk kunnen vinden en heeft geen mogelijkheid om op een andere manier (spaargeld, partner met inkomen etc.) in hun inkomen te voorzien. Voor de werkzoekende betekent deze doorstroom een langere afhankelijkheid van een uitkering, veelal meer inkomensverlies en mogelijk een langdurige werkloosheid.

Gemeenten worden geconfronteerd met de doorstroom van WW naar bijstand. De doorstroom vanuit de WW is landelijk gezien verantwoordelijk voor ongeveer 20 à 22% van de totale bijstandsinstroom.² Rond dit percentage bevindt de gemeente Oude IJsselstreek zich ook (23%). Een hogere instroom betekent meer een groter beslag op het BUIG-budget en meer werklust voor de organisatie.

In diverse arbeidsmarktregio's hanteert UWV Werkbedrijf het dienstverleningsconcept. Tot nu toe hebben deze initiatieven goede resultaten opgeleverd.

Resultaten tot nu toe

In de laatste fase (circa drie maanden) van de WW-periode geeft UWV Werkbedrijf extra workshops. Deze zijn gericht op de preventie richting de bijstand, informatie over de bijstand en de verplichtingen in de bijstand. Ook wordt er extra hulp geboden bij het zoeken naar werk. Lukt het vinden van werk niet binnen twee maanden, dan verwijst UWV Werkbedrijf de inwoner met de WW-uitkering op dat moment al door naar de gemeente (in ons geval: Laborijn).

Deze extra activiteiten hebben geresulteerd in een beperking van de instroom in de bijstand door einde WW-uitkering. Medio juni 2017 was zo'n 14% van de instroom in gemeente Oude IJsselstreek te koppelen aan de doorstroom vanuit de WW. Ten opzichte van het 'oude' percentage (23%) is dit een flinke vermindering.

1.2 Ambities uitstroombevordering

¹ UWV Arbeidsmarktinformatie en -advies, *Na de WW in de bijstand. De doorstroom van WW naar bijstand per gemeente, prognose tot 2017* (maart 2016), p. 3, online beschikbaar via: <https://www.werk.nl/xpsimage/wdo211369> (geraadpleegd op 11 mei 2016).

² Idem, pp. 3 en 6.

De volgende acties zijn door Laborijn ingezet om de uitstroom te bevorderen:

B. Training functiecreatie

Meerdere teamleiders, consultants en accountmanagers hebben in de afgelopen periode de training functiecreatie gevolgd. Deze training is gericht op het creëren van duurzame functies voor mensen die niet zelfstandig het minimumloon kunnen verdienen. Dankzij deze training (inclusief certificering van de deelnemers) hebben meer Laborijners expertise op het gebied van functiecreatie, waardoor het mogelijk is om meer uitstroom via deze methode te realiseren.

Resultaten tot nu toe

Dertien Laborijners hebben onlangs de training functiecreatie afgerond. Bij diverse bedrijven zijn de eerste stappen richting functiecreatie gezet. Het is echter nog te vroeg om de effecten in termen van extra uitstroom te kunnen meten.

C. Training 'Arbeidsmarkt klaar'

Bij wijze van pilot is werkgeversnetwerk ACE, in opdracht van Laborijn, gestart met het trainen van een groep inwoners in het actief netwerken en solliciteren. De inwoners zijn hierbij ook geïntroduceerd in het netwerk van ACE. Hierdoor zijn er voor hen baanopeningen ontstaan. ACE organiseert de onderlinge mobiliteit van bedrijven in de Achterhoek en Liemers. Het netwerk is in beginsel niet gericht op acquisitie en het verwerven van uitstroomkansen voor inwoners; het is een netwerk van werkgevers zelf, om elkaar te versterken en verder te helpen op onderdelen.

Resultaten tot nu toe

Vanuit de gemeente Oude IJsselstreek konden tien kandidaten aan de pilot 'Arbeidsmarkt klaar' deelnemen. Na screening, samen met ACE, zijn negen kandidaten geselecteerd. Van deze kandidaten is inmiddels één persoon gedeeltelijk uitgestroomd naar werk. In vier gevallen heeft deelname aan het project geleid tot concrete sollicitatie- of netwerkgesprekken. In vier andere gevallen bleek de afstand tot de arbeidsmarkt nog dermate groot, dat eerst andere trajecten ingezet moeten worden voordat concrete stappen richting de arbeidsmarkt gezet kunnen worden.

D. Extra detachering via Vakwerk.nu

Vakwerk.nu neemt inwoners van Laborijn-gemeenten in dienst en detacheert hen vervolgens bij een werkgever. Door het voordragen van meer uitkeringsgerechtigde inwoners, die vervolgens in dienst komen bij Vakwerk.nu en worden gedetacheerd, wordt er extra uitstroom uit de uitkering gerealiseerd.

Resultaten tot nu toe

Het aantal detacheringen van bijstandsgerechtigden uit de gemeente Oude IJsselstreek via Vakwerk.nu is in de tweede helft van 2016 verdubbeld ten opzichte van het eerste halfjaar. Aan verdere uitbouw wordt gewerkt.

E. Extra inzet op de doelgroep statushouders

Gemeenten hadden ook in 2016 te maken met een verhoogde instroom van statushouders. Deze groep heeft vaak extra belemmeringen om snel door te kunnen stromen naar werk. Het ontbreken van kennis van de Nederlandse taal en het (mede daardoor) moeilijker kunnen integreren in de Nederlandse samenleving speelt hierbij een voorname rol. Om de groep statushouders in beweging te houden en om de belemmeringen te verminderen, heeft Laborijn de mogelijkheden onderzocht om voor deze doelgroep een extra inspanning te doen. Zo zet Laborijn tegenwoordig meer in op een intensieve en snelle taalscholing en worden de mogelijkheden van re-integratie en maatschappelijke participatie (contacten in de wijk) verder uitgediept.

Resultaten tot nu toe

Met de interactieve workshop 'Investeren in Integreren en Participeren' heeft Laborijn in mei 2017 het project afgetrapt om met betrokken ketenpartijen te komen tot een integraal aanbod van integratie, inburgering en (arbeids)participatie. Het doel is om daarmee zo snel mogelijk te komen tot economische zelfstandigheid van de groep statushouders. Komende tijd krijgt dit project vervolg.

F. Uitstroompremie

De gemeente Doetinchem heeft in 2015 gedurende enkele maanden de 'Pilot Stimuleringspremie' ingezet voor bijstandsgerechtigden van 27 jaar of ouder die door het aanvaarden van werk geheel of gedeeltelijk uitstromen uit de uitkering. De hoogte van de premie bedroeg € 2.300 bij volledige uitstroom. Dit heeft in de pilot-periode geleid tot een extra uitstroom van zo'n drie uitkeringen per maand. Omgezet naar de omvang van de gemeente Oude IJsselstreek, kan een dergelijke uitstroompremie de beëindiging van ongeveer anderhalve uitkering per maand opleveren. Dit leidt op jaarbasis tot een mogelijke besparing van zo'n € 201.600 (18 x € 13.500 onder aftrek van de premiekosten ad € 41.400). Laborijn is samen met de bij Laborijn aangesloten gemeenten een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor een stimuleringsbeleid. Uiteraard worden daarbij ook de mogelijkheden van een stimuleringspremie bekeken.

Resultaten tot nu toe

Laborijn rondt in het najaar 2017 het onderzoek af en komt dan met een voorstel omtrent een stimuleringsbeleid en de mogelijkheden van een uitstroompremie.

G. Screening op voorliggende voorziening

Laborijn heeft het bestaande klantenbestand gescreend op het (alsnog) bestaan van een mogelijk recht op een voorliggende voorziening. Bijvoorbeeld in de zin van de Algemene nabestaandenwet (Anw), Toeslagenwet (TW), Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) en Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ). Op grond van ervaringscijfers van andere gemeenten is de verwachting dat deze screening zal leiden tot de beëindiging van ongeveer acht bijstandsuitkeringen. Dit levert een besparing op van € 108.000 op jaarbasis.

Resultaten tot nu toe

Het bijstandsbestand van Oude IJsselstreek is gescreend. Daarbij heeft Laborijn eerst ingezet op de dossiers met de grootste kans op succes. Het onderzoek heeft geleid tot de beëindiging van drie uitkeringen. Daarnaast is in tien gevallen sprake van gedeeltelijke uitstroom. Dat wil zeggen: de gemeente betaalt een lagere aanvulling op de bijstandsuitkering doordat de inwoner hogere inkomsten uit een andere bron heeft. De screening is door een externe partij uitgevoerd op basis van no cure, no pay.

H. Analyse volledig uitkeringsbestand op mogelijkheden werk en maatschappelijke participatie

Deze pilot betreft het opnieuw in kaart brengen van de kansen en mogelijkheden van bestaande bijstandsgerechtigden op werk. De analyse moest leiden tot, bij voorkeur, uitstroom naar werk of andere vormen van deelname aan de samenleving. Uitstroom naar werk leidt immers tot een besparing op het BUIG-budget.

Resultaten tot nu toe

De analyse heeft plaatsgevonden op verzoek van de gemeente Oude IJsselstreek en is uitgevoerd door eigen medewerkers van Laborijn. De voorlopige opbrengsten en resultaten van de uitgevoerde analyse laten zien dat 6% van de bijstandsgerechtigden via geringe ondersteuning binnen drie maanden weer aan het werk kan. Van 40% van de bijstandsgerechtigden is vastgesteld dat, met de juiste re-integratie ondersteuning, een terugkeer naar de arbeidsmarkt binnen vier tot twaalf maanden kan worden gerealiseerd.

Daarnaast is geconstateerd dat de Achterhoek een ruime arbeidsmarkt kent voor lagere en middelbare beroepen. Dit sluit aan bij het niveau van de beroepsbevolking in de Achterhoek en specifiek bij het bestand bijstandsgerechtigden van de gemeente Oude IJsselstreek. Veel vacatures zijn dan ook geschikt voor inwoners zonder startkwalificatie, hetgeen aansluit bij het opleidingsniveau van veel bijstandsgerechtigden in de gemeente Oude IJsselstreek.

1. Jongeren terug naar school

Voor jongeren geldt dat onderwijs voor uitkering gaat, tenzij een uitzonderingsgrond van toepassing is. In de afgelopen periode heeft Laborijn extra acties ondernomen om jongeren uit de gemeente Oude IJsselstreek te bewegen weer naar school te gaan (in plaats van aan hen een uitkering te verstrekken). Op 24 maart 2016 zaten er 77 jongeren uit de gemeente Oude IJsselstreek in de bijstand. Als het merendeel van deze jongeren naar een opleiding gaat met studiefinanciering, waardoor hun uitkering beëindigd kan worden, levert dat op jaarbasis een besparing op van naar verwachting zo'n € 200.000.

Resultaten tot nu toe

Uit het jongerenbestand is een selectie gemaakt van zestien personen, waarbij is ingeschat dat terugkeer naar uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs gerealiseerd kan worden. Met deze jongeren is individueel een plan van aanpak opgesteld om daarmee terugkeer naar school te realiseren. Dankzij deze actie heeft Laborijn van 14 personen³ de bijstandsuitkering kunnen beëindigen, omdat ze zijn gestart met een opleiding waarvoor zij studiefinanciering ontvangen.

---

3 Ten opzichte van 16 personen in heel 2016.

2. Conclusie bevindingen Laborijn

Alle acties hebben tot nu toe het beoogde doel bereikt, bevinden zich nog in uitvoering of hebben nieuwe inzichten opgeleverd. Hiermee heeft Laborijn bruikbare informatie in handen voor de verdere vormgeving en inrichting van haar processen en dienstverlening en daarmee op de mogelijkheid van het verder terugdringen van het tekort op het BUIG-budget.

